

Dreyum um at lesa sálarfrøði

Tað var meðan hann arbeiddi í TenSing, at áhugin kom at lesa sálarfrøði.

– Nógv komu at prátta við meg, og tað kveikti mín áhuga at lesa sálarfrøði. Tey komu at prátta um alt møguligt. Alt frá etingarólági, at skera seg, at hava ótta, at stríðast við sjálvsálitið og annað, sigur hann.

Eisini eftir árið í starvi hjá TenSing hava nógv ung vent sær til Osvald við tí, tey stríðast við.

– Tað eru fleiri, ið hava ringt til mín. Summi hava eisini ringt klokkan fyra um náttina. Eg hava altíð svarað og lurta eftir teimum. Eg veit, hvussu týðningarmikið tað er at hava eina at tosa við og at sleppa út við sínum kenslum, sigur Osvald Hansen.

Eftir eitt ár í starvi í TenSign, fór hoyvíkingurin á HF í Hoydølum.

– Eg fann út av, at prógvíð frá Tekniska Skúla ikki vár nóg mikið fyri at sleppa at lesa sálarfrøði. Tí fór eg á HF. Tað var áhugavert at vera saman við ungfólki og mæta teimum. Eg fann eisini út av, at eg dugdi til nakað, og tað gav mær íblástur og tankin var, hvat um eg kundi liva av hesum, sigur hann.

Bilførari

Síðani HF er hann tó ikki farin víðari at lesa sálarfrøði.

– Støðan er broytt síðani HF. Hevði eg kunna lisið í Føroyum, so hevði eg farið beinanvegin at lesa. Men at fara uttanlands at lesa eri eg ikki so spentur uppá. Kanska er tað eitt sindur av ótta í mær fyri tí fremmenda og ókenda. Men eg fann eisini út av, at lesturin inniber nógv annað, sum eg ikki haldi vera so spennandi, so eg veit ikki, um eg skal fara at lesa sálarfrøði, sigur Osvald Hansen.

Eftir HF hevur Osvald Hansen arbeitt á Magn við Ringvegin, á goymsluni hjá Poul Michelsen og nú arbeidir hann sum bilførari hjá Høj bilum.

Verið á skiðferiu

Í dag kann Osvald gera alt, og hann hevur stórt sæð ikki avmarkingar av brekinum, hann varð føddur við.

– Eg kann gera so at siga alt í dag. Eg fái runnið, eg kann spæla fótbólt, og eg fái gjørt alt, sum flestu onnur kunna. Tað einasta, eg ikki kann, er at standa á einum beini í meira enn eitt sekund. Balansan er ikki so góð, sigur Osvald Hansen.

Hann hevur vunnið á øðrum avbjóðingum.

– Tað var sagt við foreldrini hjá mær, tá ið eg var lítill, meðan eg hoyrði tað, at eg neyvan fór at kunna gera alt, sum flest onnur kundu gera. Millum annað varð sagt, at eg ikki fór at kunna standa á skið og á rulluskoytum. Men eg hava roynt bæði. Eg havi verið á skiðferiu, og tað riggaði fint. Eg havi eisini roynt at staði á rulluskoytum. Tað riggaði tó ikki eins væl, tí balansan er ikki so góð,

Osvald Hansen er í dag sera virkin hjá samarittunum og hann hjálpir til á so at siga øllum festivalum, ið eru í Føroyum
Mynd: Álvur Haraldsen

sigur Osvald Hansen.

Heiðursmerki í svimjing

Osvald hevur eisini gjørt ymist annað í lívinum. Hann svam í fleiri ár og var á landsliðnum hjá tí, sum í dag verður kallað Megd. Har slapp hann við sínum breki at vísa, hvat hann dugdi til.

– Tað gav mær sera nógv at svimja barna- og ungdomsárin. Eg var við til kappingar nógvastaðni, millum annað í Danmark, Svøríki, Týsklandi og Íslandi. Eg havi ein heilan vegg heima við heiðursmerkjum, sigur Osvald Hansen.

Samarittur

Eitt av tí, sum Osvald Hansen hevur nýtt nógva tíð til seinnu árin, er arbeiddið hjá samarittunum hjá

mær væl at hjálpa. Tað havi eg møguleika til gjøgnum arbeiddið hjá samarittunum, sigur Osvald Hansen.

Tað at vera samarittur fyllir nógv hjá honum, og í fleiri ár hevur hann verið ólontur samarittur til flestu av festivalunum, sum eru í Føroyum summarhálvuna, millum annað GI, Summarfestivalin, Voxbotn, Tórsfest og onnur tiltøk. Hann hevur eisini verið á Jellinge musikkfestival í Danmark sum samarittur.

– Tað eru so nógv fleiri fólk á festivalinum í Jellinge, so har var arbeiddi hjá okkum øðrvísi. Har stóðu fólk næstan í biðirøð fyri at sleppa frammat. Á festivalunum í Føroyum er øðrvísi. Her ganga vit eitt sindur runt á økinum og

viðari til eitt nú sjúkrabil og vakt-havandi.

Fyrigivið teimum

Allar tær keðiligu upplivingarnar av happingini barnaárin, hava merkt lívið hjá Osvaldi. Men tað er tó ikki soleiðis, at hann ber agg til tey, ið hava happað hann.

– Eg havi upplivað nógv keðiligt, og mangan kendist tað ræðuligt. Bara tað at hoyra málið í einum av teimum, sum happaðu meg, gav mær gásarhold. Men tað er broytt. Støðan er ein heilt onnur í dag, og eg havi eisini fyrigivið teimum tað, tey hava gjørt. Eg havi ikki sæð nógv av floksfeløgnum aftur seinni í lívinum. Onkur av teimum hevur tó biðið um orsaka, at tey vóru við í happingini og ikki royndu at steðga henni, sigur Osvald Hansen.

Týðandi at fáa luft fyri kenslum

Tær lívsroyndirnar, ið Osvald hevur við sær í viðførinum, hjálpa honum at mæta menniskjum.

– Mær dámar væl at tosa við menniskju. Bæði tá ið eg eri úti sum samarittur og aðrar tíðir, tá ið fólk seta seg í samband við meg, kunnu vit fáa góðar og djúpar samrøður. Eg veit, hvussu týðandi tað er hjá teimum, ið hava nógvar innibyrðgar kenslur, at seta orð á kenslurnar. Tað kann vera ræðuligt hjá einum, sum hevur nógv at bera uppá, at viðkomandi ikki kann fáa luft fyri sínum kenslum. Tí royni eg at lurta, sigur Osvald.

Hansara persónligu royndir við happing gera eisini, at hann kann seta seg inn í støðuna hjá fólki.

– Í fríkorterinum, tá ið vit gingu í skúla, stóð eg ofta fyri meg sjálvan. Tá eygleiddi eg ofta, hvat hini gjørdur og søgdu. Eg gitt ofta reaktiónirnar, og ofta hevði

eg rætt. Tá ið eg mæti fólki í dag, sum vilja prátta við meg, merki eg ofta stemningin, um tey bera uppá okkurt. Tá er týðandi, at onkur vil lurta eftir teimum, sigur hann.

Happing – ein mentan í Føroyum

Tá ið Osvald Hansen gekk í HF, valdi hann at skriva høvuðsuppgávuna um eitt evni, ið lá honum nær, nevniliga “Happing út frá einum socialsosiologiskum sjónarhorni”. Hann práttaði tá eisini við sálarfrøðing.

– Sálarfrøðingurin segði millum annað, at happing er ein partur av mentanini í Føroyum. Vit kenna tað á ymiskan hátt, millum annað frá rukkuni umborð á einum skipi, ella at hann ella hon hoyrir til “tað slagið”, og so kann happingin halda á í fleiri ættarlið. Tað verður góðtikið, tí at soleiðis er tað bara, sigur Osvald Hansen.

Eitt annað ítøkiligt dømi um skipaða happing, hevur gingið fyri seg á Studentaskúlanum í Hoydølum.

– Fyrsta árs næmingarnir verða kallaðir smølfar. Tað verður góðtikið í skúlanum, at tað í fyrstuni verður kasta við vatnbalónum ella sprottað eftir teimum bara fyri at siga, at nú eru tit fyrsta árs næmingar. Tað kann møguliga vera ein stuttlig siðvenja, men eg haldi hetta er vamlisligt og skipað og góðtikin happing, sigur hann.

– Hví er happing ein stórir trupulleiki í Føroyum. Tað er tí, at tað ofta bara verður góðtikið. Eg læs í eini bók, at happingin er systematisk útilokan av einum persóni í einum felagsskapi, har ein er tvingaður at vera í. Um eg til dømis velji at fara upp í eitt fótbóltslið, og eg har verði happaður, so kann eg gevast við tí, og ístaðin finna ein annan felagsskap, har eg havi tað betri. Men tann møguleikan havi eg ikki í skúlanum. Har má eg vera. Eg kann ikki rýma haðani, sigur Osvald Hansen.

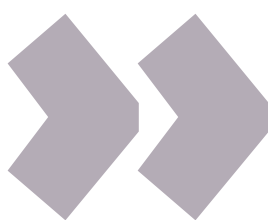
Happing kann steðgast

Hann er sannførdur um, at happing kann steðgast.

– Tann, ið happar, hevur onga makt. Einastu maktina, viðkomandi hevur, er tá ið hann sigur okkurt lort um onkran annan, og at tað tá eru fólk, ið taka undir við honum. Um til dømis øll, ið eru í flokkinum, avgera ikki at flenna ella vera við í happingini av einum øðrum, so verður tað ikki stuttligt at happa, og hann gevst. Um hann heldur á, og eingin tekur undir við honum, so tapir viðkomandi. Happing kann saktans steðgast. Tað ræður bara um at fáa til dømis ein skúlaflokk at skilja støðuna, sigur Osvald Hansen.

Hann fegnast um, at meira verður tosað í dag um happing á skúlum og aðrastaðni.

– Tað er gleðiligt, at ljóskastarin verður settur meira á happing í skúlanum og aðrastaðni. Um onkur ynskir tað, kann eg gott koma út á skúlar og siga frá, hvat happingin hevur gjørt við meg, sigur Osvald Hansen.

**Tann, ið happar,
hevur onga makt.
Einastu maktina,
viðkomandi hevur,
er tá ið hann sigur**

**okkurt lort um onkran annan, og
at tað tá eru fólk, ið taka undir við
honum**

Reyða Krossi. Hann byrjaði sum aspirantur hjá samarittunum í 2011, og í 2014 gjørdist hann samarittur. Í 2019 hevur hann tikið fleiri skeið hjá samarittunum, og nú er hann “behandlari” hjá samarittunum.

– Eg havi ongantið tímað býarlívið. Tað hevur ongantið sagt mær nakað. Hinvegin dámar

hjálp, har tørvur er á tí. Men tað eru eisini tey, ið ringja til okkum, og so fara vit út, sigur Osvald Hansen.

Uppgáurnar hjá samarittunum eru ymiskar, tað kann vera alt frá smærri sárum, at taka sær av avdøtnum fólki og at geva fyrstu hjálp. Er nakað álvarsamari, kunnu teir geva professionel boð